

Lausunto Pohteen sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämissuunnitelman luonnoksesta 2027–2030, syksy 2026

Vastaaja:

-

Vastaus:

06.10.2026, 18.18 - 06.10.2026, 20.22

1. Lausuntoa antavan rooli *

Yksityinen henkilö

2. Lausuntoa antavan yhteystiedot *

Etunimi	Arja
Sukunimi	Oilinki
Sähköposti	arja.oilinki@pohde.fi

3.

Otan kantaa lausunnollani suunnitelmaan siirtää Utajärven kehitysvammaisten ympärivuorokautisen sekä yhteisöllisen asumisen palvelut Vaalaan sekä Utajärven toimintakeskus Ulpukan lakkauttaminen ja asiakkaiden palveluiden jyvittäminen muualle.

Utajärvellä on jo pelkästään yksin tuetusti asuvia asiakkaita huomattavasti enemmän kuin Vaalassa. Heidän palveluiden turvaamiseksi joudutaan Utajärvelle jättämään/järjestämään huomattavasti isompi kokonaisuus kuin Vaalassa jouduttaisiin muutaman asiakkaan vuoksi. Vaikka palveluiden keskittämisellä haettaisiin näennäisesti säästöjä, asiakkaiden (Siirankartanon) siirtäminen Utajärveltä Vaalaan luo huomattavia kustannuksia.

Toimintakeskuksen lopettamista on perusteltu sillä, että asiakas määrä tippuu niin pieneksi kun asuminen siirretään Vaalaan. Kuitenkin Utajärvellä suurin osa asiakkaista käy toiminnoissa Siirankartanon ulkopuolelta. (Vaalassa suurin osa on talon sisältä).Utajärvellä asumispalveluista käy ainoastaan 5 asiakasta ja 10 tulee joko kotoa, tukiasunnoista tai Muhokselta toimintakeskukselle. Jo pelkästään matka kustannukset nousevat huomattavasti suuremmaksi, sillä Utajärveltä pitäisi pystyä kuskamaan niin paljon asiakkaita Vaalaan tai jonnekin muualle. Tälläkin hetkellä taksit ajavat kyytejä +-0 taksalla. Onko huomioitu, etteivät he lähde ajamaan pitkän päivää moneen otteeseen kyytejä Vaalaan. Kaikki asiakkaathan ei jaksa olla 4-6 h toiminnoissa. Vaalasta ei tarvisi niin monen asiakkaan kulkea Utajärvelle, meno-paluu riittää, kuin taas toisinpäin ei mahduta edes yhteen taksiin.

Toinen perustelu ollut ennuste, että Vaalassa olisi tulevaisuudessa enemmän asiakkaita. Sitä ei yksikään meistä pysty ennustamaan. Siksikin olisi perusteltua säilyttää toiminnot Utajärvellä, sillä silloin tulevaisuudessakaan ei oltaisi kahden pienen paikkakunnan asiakkaista riippuvaisia vaan voisimme tarjota kohtuullisen välimatkan päähän Muhokselle myös palveluita, kehittää heidän kanssa toimivia isompia kokonaisuuksia; Asumispalvelua, tuettua asumista sekä työ- ja päivätoimintapalveluita, jokaisen yksilölliset tarpeet huomioon ottaen. Muhoksella on tarvetta palveluille, sillä Oulun alue on jo valmiiksi ylikuormittunut ja 1 uusi toimintakeskus Ouluun ei tilannetta auta. Muhoksellahan ei ole olemassaan toimintakeskusta. Saatikka jos Pohde ei tulevaisuudessa osta palveluita yksityiseltä taholta, tarve vain kasvaa joka osa-alueella.

Vaalaan siirryttäessä myös asiakkaiden terveystalvelut sekä muut tukipalvelut siirtyvät kauas, tämäkin tuo huomattavia lisäkustannuksia. Lisäksi vie ohjaajien työaikaa tuplat kauemmin kun ovat saattajina mukana lääkäri ym. käynneillä. Asumispalveluiden keskittäminen Utajärvelle kohtuulistaa matkat ja antaa mahdollisuuden kehittää Muhoksen kanssa monipuolisia asumispalveluita yksilöiden tarpeet huomioden. Jos keskitämme Vaalaan on yksi iso yksikkö, missä on kaikki Utajärven ja Vaalan asiakkaat tasosta ja tarpeista riippumatta. Mikä tuo pidemmällä aikavälillä lisäkustannuksia erikoistuentarpeena.

Toivoisin otettavan myös huomioon, että Utajärvellä on monipuoliset päivä- ja työtoimintapalvelut. Olemme mahdollistaneet asiakkaille tuettuatyötä, liikkuvaa työtoimintaa sekä tietysti toimintakeskuksessa tapahtuvaa työ- ja

päivätoimintaa. Teemme yhteistyötä myös Muhoksella toimivan leipomon, Utajärven seurakunnan sekä Utajärven Urheilijoiden kanssa paikallisten yritysten ja kunnan lisäksi. Kunta mahdollistaa päivätoiminnan asiakkaillemme 4x viikossa soveltavaa liikuntaa tarvitseville tarkoitetun kuntosalin käytön, sekä nuorille asiakkaille 4H yhdistyksen kanssa 1x vko kerhotoimintaa. Onko korvaavia toimintoja saatavilla Vaalassa?

Toivoisin myös, että huomiotte kuinka paljon helpompi on lähteä kehittämään isompia kokonaisuuksia jo valmiiksi toimiviin työ- ja päivätoimintapalveluihin, liikkuvaan työtoimintaan sekä tuettuuntyöhön. Nollista lähteminen isolle porukalle on huomattavasti hitaampaa, kuormittavampaa sekä vie huomattavasti enemmän ohjaajien työpanosta. Ollaanko tähän Vaalassa valmiita, jos pienellekään porukalle ei ole saatu järjestettyä monipuolisia toimintoja?

Utajärvelle on myös huomattavasti helpompi rekrytoida uusia ohjaajia. Vaalassa on lähivuosien aikana jäämässä useampia ohjaajia eläkkeelle, toki myös meillä Utajärvellä mutta ei niin montaa.

Huomioiden Utajärven sijainnin on myös kustannustehokkaampaa hyödyntää henkilökunnan yhteistyötä Muhoksen kanssa, Vaala on hyvin kaukana Muhokselta. Tälläkin hetkellä Utajärveltä kulkee useampi ohjaaja Vaalaan, ei ole mielestäni mitään järkeä siirtää palveluita Vaalaan tästäkään syystä. Kestävänkehityksen kannalta sietämätöntä ajattaa ohjaajat ja asiakkaat Vaalaan. Asiakkaalla on jo nyt pisimmillään 30 km matka työtoimintaan ihan Utajärven sisällä. Vaalasta Utajärvelle ei siirtyisi niin paljon asiakkaita eikä myöskään ohjaajia.

Yhteenvetona pyydän teitä huomioimaan todelliset kulut mitä siirto toisi tullessaan, ei pelkkiä oletettuja säästöjä. Kehittämissuuntana Muhos olisi huomattavasti järkevämpi. Utajärvellä säilytettävät palvelut mahdollistaisivat nyt ja tulevaisuudessakin toimivat isommat kokonaisuudet Muhoksen ja Vaalan kanssa yhdessä, entäkö pelkkä Vaala ja Utajärvi. Muhoksen palveluiden siirtäminen kokonaisuudessaan tai edes osin Ouluun kuormittaa liiaksi siellä olevaa heikkoa työ- ja päivätoiminnan palveluiden saatavuutta.

Ymmärrän täysin tarpeen yhdistää palveluita ja miettiä toimivia kokonaisuuksia, Nyt vain ei ole kuultu eikä huomioitu kentällä olevia asiakkaita saatikka ohjaajia, todellisia kehittämismahdollisuuksia myös tulevaisuuteen, jopa 30 vuoden päähän. Vakaata harkintaa olisi ollut hyvä käyttää myös suunnittelemaan tulevia toimintoja ihan käytännön tasolle asti. Kaikki ei vaan paperilla toimi, vaikka hyvällä lukujen valossaa näyttääkin. Utajärven kehitysvammaistenpalveluiden siirto ei tuo oletettuja säästöjä, tai jos tuo olisi ne varmasti julkaisukelpoisia ja kestäisivät kaikkien tahojen tarkkailun.

Utajärvellä 6.10.2026

Ohjaaja

Arja Oilinki, Utajärven toimintakeskus Ulpukka